

سوالات متن درس ۸ مطالعات هفتم

۱. مصرف کننده چه کسی است؟
مصرف کننده چه کسی است که کالاها و خدمات را به منظور رفع نیازهای خود می خرد.
۲. امروزه خرید و فروش کالا و خدمات به وسیله پول انجام میشود. درست
۳. امروزه علاوه بر پول کاغذی از شیوه های دیگری برای مبادله استفاده می شود یکی از این شیوه ها.....است.
کارت خرید اعتباری
۴. خریدار چگونه از کارت خرید اعتباری خود استفاده می کند؟
خریدار با استفاده از کارت خرید اعتباری خود به ازای مبلغ کالا از پولی که در بانک دارد برداشت و به حساب فروشنده میریزد.
۵. سه مورد از حقوق مصرف کننده را نام ببرید؟
قوانین و مقررات
برچسب مشخصات کالا
استاندارد
۶. به منظور حفظ حقوق مصرف کننده چه قوانینی وجود دارد؟
یک طبق قانون اساسی در موارد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی رنگ ها و مواد تقلبی به کار برد حتی اگر به مصرف کننده آسیبی نرسیده باشد به زندان محکوم می شود.
دو کسی نمی تواند بدون در نظر گرفتن مجوز کارگاه تولید مواد غذایی یا سایر کالاها تاسیس کند.
۷. روی برچسب مشخصات کالا چه مواردی درج شده است؟
روی این برچسب کالا اطلاعاتی از قبیل شماره جواز تولید نشانه محل کارخانه یا محل تولید قیمت کالاها و مواد به کار رفته در آن و تاریخ مصرف و نکات ایمنی و غیره درج شده است.
۸. استاندارد به چه معناست؟
استاندارد به معنی نمونه قابل قبول است.
۹. تولید کننده گان هر کالا باید چه ویژگی ها و معیارهایی را رعایت کنند؟
در یک ماده خوراکی استاندارد باید مواد افزودنی یا رنگهای مجاز و نظایر آن به حدی باشد که به بدن آسیبی نداشته اند یا در موارد بهداشتی و مواد شیمیایی بکار رفته باید به اندازه لازم باشد تا به پوست و بدن آسیب نرساند.

۱۰. آیا استاندارد مربوط به کالای خاصی است مثال بزنید؟

استاندارد مربوط به همه کالاها برای مثال وسایل الکتریکی وسایل گرمایشی مانند بخاری اگر استاندارد نباشد ایمنی استفاده کنندگان را به خطر می اندازد.

۱۱. در ایران استاندارد بودن کالا چگونه کنترل می شود؟

در ایران سازمانی به نام سازمان ملی استاندارد ایران وجود دارد.

۱۲. وظیفه سازمان ملی استاندارد ایران چیست؟

این سازمان ابزار لازم برای آزمایش وسایل و کالاها در اختیار دارند بیشتر تولیدکنندگان وسیله آماده تولید می کنند به این سازمان می فرستند تا کیفیت آن بررسی شود.

۱۳. علامت استاندارد کالا نشانه چیست؟

خریدار می تواند با توجه به علامت استاندارد و کیفیت جنسی که می خرد اطمینان داشته باشد.

۱۴. مسئولیت مصرف کننده چیست؟

مهمترین مسئولیت مصرف کننده مصرف درست است.

۱۵. مصرف یعنی چه؟

مصرف یعنی استفاده از کالا و خدمات به منظور رفع نیازها

۱۶. مصرف گرایی یعنی چه؟

یعنی اینکه بدون داشتن نیاز واقعی بخواهیم برای تفریح یا خودنمایی و چشم هم چشمی با دیگران کالاهایی را بخریم.

۱۷. از نظر دین اسلام تولید و مصرف کالا برای چیست؟

تولید و مصرف کالا برای رفع نیاز انسان است تا او بتواند به کارهای مهم تر بپردازد.

۱۸. قرآن درباره ریخت و پاش کنندگان چه می فرماید؟

همانا مبذرین یعنی ریخت و پاش کنندگان برادران شیاطین هستند.

۱۹. اسراف و ریخت و پاش.....است.

گناهی بزرگ

۲۰. امام سجاد علیه السلام در صحیفه سجادیه در مورد مصرف درست چه می فرمایند؟

می فرمایند خداوند را راه های صحیح مصرف به اندازه نگهداشتن در معیشت را به من تعلیم فرما و به لطف خودم را از تبذیر دورکن

۲۱. مصرف گرایی چه آسیبهای اخلاقی برای مردم ایجاد می کند؟ فعالیت ۶
مدگرایی خودنمایی چشم هم چشمی و تجمل گرایی و اسراف

۲۲. در جوامع امروز مصرف گرایی به شدت به آسیب رسانده است.
محیط زیست

۲۳. در گذشته به چه روش هایی زباله ها را از محیط زندگی دور می کردند؟
زباله ها را می سوزاندند یا در مناطقی از زمین دفن می کردند.

تهیه کننده رضا غیبی دبیر مطالعات ناحیه دو ارومیه

مصرف

۱

مصرف کننده کسی است که کالاها و خدمات را به منظور رفع نیازها و خواسته های خود می خرد.

۲

اما این خرید و فروش با چه وسیله ای صورت می گیرد؟ با پول.

وقتی شما به فروشنده در ازای کالا پول می دهید، او هم با آن پول می تواند کالای دیگری بخرد و نیازهای خود را رفع کند. یعنی او به اندازه ارزش کالایی که به شما فروخته است، می تواند کالای دیگری بخرد. راستی پول چگونه به وجود آمد؟

سرگذشت پول

در گذشته های دور قبل از آنکه پول به عنوان وسیله ای برای مبادله مورد استفاده

قرار گیرد مبادله به صورت کالا با کالا انجام می شد.

برای مثال، فردی که چند کیلو گندم اضافی داشت و به پارچه نیازمند بود، گندم را می داد و پارچه می گرفت. در آن زمان مردم ارزش یک کالا را با کالای دیگر می سنجیدند.

برای مثال می گفتند ۴ کیلو گندم به نیم کیلو پشم می ارزد؛ یا ارزش ۳ کیلو گندم مساوی است

با ۱ متر پارچه. این نوع مبادله به تدریج مشکلاتی را پدید آورد؛ برای مثال، گاهی شخصی برنج داشت و می خواست آن را با کفش عوض کند اما کسی که کفش داشت نیازی به برنج نداشت.

به تدریج انسان ها پی بردند که بعضی از کالاها مشتریان بیشتری دارند. برای مثال در یک منطقه جای خیلی ارزشمند بود، در یک

منطقه دیگر پوست و ... به این کالاها، کالاهای واسطه ای می گفتند و از آن پس مردم کالای خود را به آن کالای واسطه ای که خواهان داشت مبادله می کردند. این نوع مبادله نیز مشکلاتی ایجاد کرد.

بعضی کالاها واسطه ای حجم زیادی داشتند و به مرور زمان فاسد می شدند و شخص نمی توانست آنها را نگه دارد. کم کم بشر به این فکر افتاد که از فلزاتی مانند طلا، نقره، مس و ... به جای کالای واسطه ای استفاده کند. فلزات کم حجم بودند و فاسد نمی شدند. با ضرب سکه پول فلزی پدید آمد.

شما در فصل یازدهم با ضرب سکه در زمان هخامنشیان آشنا خواهید شد. بعدها با گذشت زمان برای آسان تر کردن معاملات بزرگ، دولت ها به چاپ پول کاغذی یا اسکناس پرداختند.

۲

امروزه علاوه بر پول کاغذی از شیوه‌های دیگری نیز برای مبادله استفاده می‌شود. یکی از این شیوه‌ها استفاده از کارت

خرید اعتباری است.

خریدار با استفاده از کارت خرید اعتباری خود، مبلغ کالا را از

۴

پولی که در بانک دارد برداشت و به حساب فروشنده می‌ریزد.

فعالیت

۱- به نظر شما با توجه به آنچه دربارهٔ سرگذشت پول گفته شد کدام شکل مبادلهٔ پول بهتر است؟ آیا راه‌های

دیگری نیز برای مبادله می‌شناسید؟

حقوق مصرف کننده

۶

مصرف کنندگان حقوقی دارند و باید به برخی نکات توجه کنند :

۱- قوانین و مقررات : به منظور حفظ حقوق مصرف کنندگان، قوانین و مقرراتی وضع شده است که تخلف از آنها موجب

جریمه یا مجازات می‌شود؛ برای مثال، کسی نمی‌تواند بدون گرفتن مجوزهای لازم، کارگاه تولید مواد غذایی یا سایر کالاها تأسیس کند.

۲- برچسب مشخصات کالا : تولیدکنندگان موظف‌اند روی برچسب کالاها اطلاعات و ویژگی‌های آن کالا را بنویسند و در

اختیار مشتری قرار دهند. روی این برچسب‌ها اطلاعاتی از قبیل شمارهٔ جواز تولید، نشانی (آدرس) محل کارخانه یا محل تولید، قیمت کالا، مواد به کار رفته در آن و تاریخ مصرف (در مورد مواد غذایی و بهداشتی) و نکات ایمنی و... درج شده است.

۷

۳- کالاهای قاچاق : خرید و فروش کالاهایی که به صورت قاچاق و غیرقانونی وارد کشور می‌شوند، علاوه بر آنکه سبب ضعیف

شدن اقتصاد کشور و تعطیل شدن کارخانه‌ها می‌شود، مجازات نیز دارد.

۸

۵

۴- استاندارد : استاندارد کلمه‌ای است انگلیسی به معنی نمونه قابل قبول. تولیدکننده هر کالایی باید یک سری ویژگی‌ها را برای تولید یک کالا رعایت کند؛ مثلاً در یک ماده خوراکی استاندارد (بیسکویت، رب گوجه، روغن و...) باید موادافزودنی یا رنگ‌های مجاز و نظایر آن به حدی باشد که به بدن آسیبی نرساند؛ یا در مواد بهداشتی (کرم، شامپو، مایع ظرف‌شویی، صابون و...) مواد شیمیایی به کار رفته باید به اندازه لازم باشد تا به پوست و بدن آسیب نرساند. استاندارد مربوط به همه کالاهای است؛ برای مثال، وسایل الکتریکی و وسایل گرمایشی مانند بخاری اگر استاندارد نباشند ایمنی استفاده‌کنندگان را به خطر می‌اندازند.

۱۰

۱۱- در ایران سازمانی به نام سازمان ملی استاندارد ایران وجود دارد. نظیر این سازمان در دیگر کشورهای جهان نیز وجود دارد. اگر کیفیت کالایی توسط این سازمان تأیید بشود، نشان مخصوص استاندارد روی آن کالا چاپ می‌شود.

علامت استاندارد کالا

۵

۵- ضمانت : برخی از کالاها که کارکرد طولانی مدت دارند، برای زمان معینی توسط تولیدکننده یا فروشنده، ضمانت می‌شوند. ضمانت‌ها انواع و شرایط مختلفی دارد. هنگام خرید کالاهای با ضمانت باید برگه ضمانت نامه را از فروشنده تحویل بگیریم.

فعالیت

- ۲- با راهنمایی معلم به طور گروهی تعدادی برچسب از کالاهای مختلف (مواد غذایی و نوشیدنی‌ها، لباس، اسباب‌بازی، لوازم بهداشتی مانند صابون، کرم، شامپو و...) تهیه کنید و به کلاس بیاورید و آنها را بررسی کنید.
- هر برچسب چه اطلاعاتی درباره کالا به شما می‌دهد؟ دوست داشتید چه اطلاعات دیگری درباره آن کالا داشته باشید؟
- ۳- به مدت چند هفته به کالاهایی که مصرف می‌کنید دقت کرده و برچسب آنها را که نشان استاندارد دارند به کلاس بیاورید. بین دو کالای مشابه که یکی مهر استاندارد دارد و دیگری ندارد کدام را انتخاب می‌کنید؟ چرا؟
- ۴- آیا می‌دانید علامت روبه‌رو چیست؟ درباره آن تحقیق کنید.

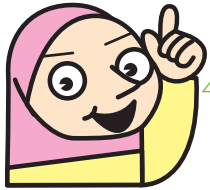
علامت سلامت (سازمان غذا و دارو انتخاب کرده)

مسئولیت‌های مصرف کننده

همان‌طور که مصرف کننده حقوقی دارد، مسئولیت‌هایی نیز دارد. مسئولیت مصرف کننده، مصرف درست است. گفتیم که

مصرف یعنی استفاده از کالا و خدمات به منظور رفع نیازها. این چیز بدی نیست؛ اما باید از مصرف گرایی پرهیز کرد.

مصرف گرایی چیست؟

۱۵

آیا تا کنون به فروشگاه‌های رفته‌اید و از آن چیزی خریده‌اید که مورد نیاز واقعی شما نباشد؟ برای مثال شما با اینکه یک مداد تراش سالم دارید؛ اما یک نمونه جدید می‌بینید و دوست دارید آن را هم داشته باشید. در دنیای امروز، تولید فقط برای رفع نیازهای انسان صورت نمی‌گیرد. بلکه تولید کنندگان در جهت به دست آوردن سود بیشتر هستند. آنها تولید انبوه می‌کنند و چندان کاری به نیازهای واقعی مردم ندارند. آنها سعی می‌کنند با تبلیغات، کالاهای خود را به فروش برسانند تا سود بیشتری به دست بیاورند.

مصرف گرایی یعنی اینکه بدون داشتن نیاز واقعی بخواهیم برای تفریح یا خودنمایی و چشم و همچشمی با دیگران کالاهایی را بخریم. فرد مصرف‌گرا خیلی زود تحت تأثیر آگهی‌های تبلیغاتی یا مدگرایی قرار می‌گیرد؛ برای مثال عوض کردن هر ساله وسایل خانه برای پیروی از مد. مصرف گرایی به اسراف می‌انجامد.

۱۶

خداوند در قرآن کریم می‌فرماید:

إِنَّ الْمُبْتَدِرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ
همانا مُبْتَدِرین (ریخت و پاش کنندگان)
برادران شیاطین‌اند. سورة اسراء، آیه ۲۷

۱۸

از نظر دین اسلام، تولید و مصرف کالا برای رفع نیاز انسان است

تا او بتواند به کارهای مهم‌تر بپردازد.

به همین دلیل اسراف* و ریخت و پاش گناهی بزرگ است. ۱۹

امام سجاده علیه السلام در صحیفه سجاده در یکی از دعا‌های خود می‌فرماید: ... خداوندا، راه‌های صحیح مصرف و اندازه نگه داشتن در معیشت را به من تعلیم فرما و به لطف خود مرا از تبذیر* دور کن.

۲۰

فعّالیت

بحث و گفت و گو در کلاس:

۵- جنبه‌هایی از مصرف گرایی را که در محل زندگیتان می‌بینید بیان کنید و درباره آنها اظهار نظر نمایید.

۶- مصرف گرایی چه آسیب‌های اخلاقی برای مردم ایجاد می‌کند؟

مصرف و محیط زیست

به اطراف خود نگاه کنید. روزانه مقدار زیادی قوطی کنسرو، بطری‌های نوشابه، پلاستیک مواد غذایی و جعبه‌های مقوایی دور ریخته می‌شود. اینها فقط بسته‌بندی کالاهایی است که ما مصرف می‌کنیم.

در جوامع امروز، مصرف‌گرایی به شدت به محیط زیست آسیب رسانده است. انسان‌ها مواد اولیه را از طبیعت می‌گیرند و با آنها کالا تولید می‌کنند و بعد دوباره به صورت زباله به طبیعت برمی‌گردانند. در گذشته مقدار زباله‌ها این قدر زیاد نبود. اما امروزه با تولید انبوه صنعتی، همه روزه مقدار زیادی زباله تولید می‌شود. زباله‌ها را می‌سوزانند یا در مناطقی از زمین دفن می‌کنند که در هر صورت برای محیط زیست زیان آور است.

نظرهای این افراد را بخوانید و درباره آنها گفت‌وگو کنید. با کدام یک موافق هستید؟ شما چه راه‌حلهایی پیشنهاد می‌کنید؟

مادر من به جای گرفتن کیسه پلاستیکی از مغازه‌دار، با خودش زنبیل یا کیسه پارچه‌ای همراه می‌برد تا پلاستیک کمتر مصرف شود.

تا حد امکان از مصرف نایلون و ظروف یک‌بار مصرف پلاستیکی خودداری کنید. پلاستیک بیش از صد سال در طبیعت می‌ماند و طول می‌کشد تا تجزیه شود. کیسه‌های نایلونی در صورت وارد شدن به آب‌ها موجب خفگی دلفین‌ها، لاک‌پشت‌ها و پرندگان دریایی می‌شوند. ترکیبات شیمیایی نایلون‌ها، خاک‌ها را آلوده می‌کند و از طریق گیاهان به زنجیره غذایی انسان وارد می‌شود و به سلامت انسان ضرر می‌رساند. برخی از زباله‌ها به دلیل داشتن مواد شیمیایی خطرناک‌اند، مانند باتری‌ها. این مواد خاک‌ها را آلوده می‌کنند و موجب بیماری‌هایی چون سرطان می‌شوند.

ما سال گذشته مراسم افطاری در مدرسه برگزار کردیم. اما از ظروف یک‌بار مصرف پلاستیکی استفاده نکردیم و از همه بچه‌ها خواستیم یک لیوان و بشقاب و قاشق با خودشان بیاورند. به این ترتیب به حفظ محیط زیست کمک کردیم.

ما باید به بازیافت زباله کمک کنیم. ما در خانه یا مدرسه زباله‌های قابل بازیافت را با بقیه مخلوط نمی‌کنیم. کاغذ و مقوا، بطری‌های پلاستیکی، پوست میوه‌ها، قوطی‌های فلزی و شیشه‌ای را از سایر زباله‌ها جدا می‌کنیم تا بازیافت شوند. با عمل بازیافت، از این مواد می‌توان دوباره مواد جدیدی تولید کرد.

فعالیت

۷- تحقیق کنید این علامت که بر روی پرچسب بسته‌بندی برخی کالاها وجود دارد، نشانه چیست؟

علامت بازیافت